

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 82
Дата 20.03.1992

ТУК - ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД,
ПРЕДЛОЖЕНИЕ
ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РБ

Христо М. Иванов
22.11.92
31.11.92
22.11.92

ГОСПОДА СЪДИИ,

С чл.5, ал.3 от Конституцията на Република България е предвидено, че никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което не е било предвидено от закона за престъпление към момента на извършването му.

В същия член с ал.4 е предвидено и че международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влязли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната и че имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

Република България в областта на правата на човека е ратифицирала и е обявила, че са влезли в сила следните международни договори:

1. Международната конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация, приета от ОС на ООН с резолюция 2106 А (XX) от 21.XII.1965год. влязла в сила за Република България на 4.I.1969год. и ратифицирана с Указ № 515 от 23.VI.1966год. на ПНС - ДВ бр.51/1966год. НЕ ОБНАОРДВАНА В ДВ.

2. Международният пакт за граждански и политически права, ПРИЕТ ОТ ОС НА ООН НА 16.XII.1966год., в сила за Република България от 23.II.1976год. и ратифициран с Указ № 1193 от 23.VII.1970год. ДВ бр.60 от 1970год, обнародван в ДВ бр.43 от 1976год.

3. Конвенцията за неприлагане на давност по отношение на военните престъпления и престъпленията против човечеството, ПРИЕТА ОТ ОС НА ООН НА 26.XI.1968год., в сила за Република България от 11.XI.70 и ратифицирана с Указ № 344 от 10.IV.1969год. - ДВ бр.31/1969год., НЕОБНАОРДВАН В ДВ.

4. Конвенцията против изтезанията и други форми на жестокост, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, ПРИЕТА ОТ ОС НА ООН ОТ 10.XII.1984год, в сила за Република България от 26.XI.1987година.

и ратифицирана с Указ № 3384 от 9.X.1986год. - ДВ бр.80/1986год. и обнародвана в ДВ бр.42/1988год.

В международния пакт за граждански и политически права и конвенцията против изтезанията са предвидени принципите на състав на престъпление, какъвто е липсвал и липсва и понастоящем в Наказателния кодекс, за "убийства чрез изтезание", за който вид престъпление против човечността като подвид на престъпленията срещу човечеството Конвенцията за неприлагане на давност е предвидена, че не се погасяват по давност. Независимо, че в чл.15, ал.2 от Международният пакт за граждански и политически права е предвидено, че нищо не пречи едно лице да бъде съдено за действие или бездействие, което по време на извършването му е съставлявало престъпление съгласно общите правни принципи, признати от всички народи, този вид престъпления за "убийства чрез изтезания или създаване на условие чрез незаконно задържане за убийство чрез изтезание" не са били реципирани от вътрешното наказателно право на Република България и принципа за законоустановеност на престъплението, провъзгласен в чл.2, ал.2 на НК, е пречка за реализиране на наказателната отговорност. Пречка за реализиране на наказателна отговорност е и противоречието между ал.3 и ал.4 от чл5 от Конституцията на Република България, които не внасят яснота за правопилагането досежно нормите на гражданското и наказателното право.

В чл.1, ал.1 и от Конвенцията за премахване на всички норми за "расова дискриминация", означава всяко различие, изключване, ограничаване или предпочитание на основа на раса, цвят, потекло или национален или етнически произход, което има за цел, или резултат, да унищожи или увреди признаването или упражняването на правна основа на човешките права или основни свободи.

В чл.162, ал.1 НК е предвиден състав на престъпление за този, който подбужда към "расова или национална омраза". При създаването на този текст от НК цитираната Конвенция, провъзгласяваща принципа, че "националната вражда на етнически принцип" по същество съставлява "расова дискриминация", не е била в сила, което поражда спорове от кога възниква предимството на нормите на Международното право пред противоречащите им норми от вътрешното законодателство.

Предвидените в чл.5, ал.2, ал.3 и 4 от Конституцията на Република България принципи пораждат спорове, което налага тяхното тълкуване.

3

Необходимо е чрез тълкуване да се изясни:

1. Международните договори имат ли действия, ако са ратифицирани но не са публикувани ?

2. Международните договори имат ли обратна сила за действия и бездействия, които по националното законодателство на Република България към момента на извършването им не са били обявени от закона за престъпни, но съставляват престъпления съгласно международно-правните принципи, признати от всички народи ?

3. При бъдещо реципиране в НК на международно-правни принципи от международни договори, обявяващи за престъпления действия и бездействия, за които няма давност, новосъздадените престъпни състави ще имат ли обратно действие?

4. Фиксираните в международните договори понятия задължителни ли са за правоприлагащите органи в областта на наказателното право.

С оглед на гореизложеното и на основание чл.149, ал.1, т1 и чл.150, ал.1 от Конституцията на Република България и чл.12, ал.1 т.1 от Закона за Конституционния съд,

ПРЕДЛАГАМ :

Да постановите решение, с което да дадете задължително тълкуване на чл.5, ал.2, 3 и 4 от Конституцията на Република България относно следното:

1. Международните договори, които са приети и ратифицирани от Република България, но не са обявени в Държавен вестник, част ли са от вътрешното законодателство за страната ?

2. Международните договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила, част ли са и имат ли приоритетно значение и за вътрешното наказателно законодателство досежно :

а) употребени изрази като елементи на престъпни състави?

б) действия и бездействия, не обявени от НК като престъпни по време на извършването им?

3. Реципирани и обявени в НК за престъпления действия и бездействия по силата на Международните договори включително и престъпле-

НИЯ ЗА КОИТО НЯМА ДАВНОСТ, ИМАТ ЛИ ОБРАТНО ДЕЙСТВИЕ?

ПРИЛОЖЕНИЕ: 1. Международната Конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация.

2. Международния пакт за гражданските и политическите права.

3. Конвенция за неприлагане на давност по отношение на военните престъпления и престъпленията против човечността.

4. Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА РБ:

